

DF Revy

04: Nettets genkomst? **07:** The Day after tomorrow – rapport fra kunstbibliotekernes konference i Århus **10:** Om registerværket til Hermes **15:** Fremtidens digitale biblioteksbrugere **18:** Libraries for the future. IFLA Durban 2007 **21:** Anmeldelse af ”What Is Documentation?”

DANMARKS FORSKNINGSBIBLIOTEKSFØRENING – DF Revy 30. årgang nr. 6, september 2007

Redaktion

Naja Porsild (ansvarshavende)
Handelshøjskolens Bibliotek
Fuglesangs Allé 4
8210 Århus V
nap@asb.dk

Redaktionsudvalg

Bente Lope
Aalborg Universitetsbibliotek
bl@aub.aau.dk

Mai Aggerbeck
cvu vita
ma@cvuvita.dk

Gitte Behrens
Statsbiblioteket
gb@statsbiblioteket.dk

DF sekretariatet

Hanne Dahl
Statsbiblioteket
Tangen 2
8200 Århus N
df@statsbiblioteket.dk

Abonnement 2007

Årsabonnement for ikke medlemmer 400 DKK,
plus porto.

Meddelelser om adresseændring og andet, der
vedrører ekspedition af DF Revy, bedes rettet til
DF sekretariatet

DF Revy	Deadline	Udkommer
Nr. 7	19. sep.	uge 44
Nr. 8	31. okt.	uge 50
Nr. 1	12. dec.	uge 4

Manuskripter sendes til redaktionens e-mail.

Announcepriser 2006

1/1 side: 3500 DKK
1/2 side: 2000 DKK
2-sidet indstik, 4 farver: 3500 DKK

Priserne er excl. moms.
Gentagelsesrabat 15%. Ved indrykning i en hel
årgang gives 25% rabat.

Alle henvendelser vedrørende annoncer bedes
rettet til redaktionen. (Se adresser ovenfor)

Grafisk design og fotos

Hreinn Gudlaugsson
hrg@asb.dk

Tryk

Elbo Grafisk A/S
Oplag: 1100
ISSN 0106-0503
ISSN (online) 1901-1903

Medlemmer af DF og abonnenter har online adgang
til DF Revy via DFs hjemmeside www.dfd.dk

04: Nettets genkomst?

Af Mads Bødker og Martin Sønderlev Christensen

07: The Day after tomorrow – rapport fra kunstbibliotekernes konference i Århus

Af Britta Christensen og Maia Vonsbæk

10: Om registerværket til Hermes

Af Loránd-Levente Pálfi

14: Temadag på Danmarks Biblioteksskole: Fusion eller overtagelse?

15: Fremtidens digitale biblioteksbrugere

Af Malene Charlotte Larsen

18: Libraries for the future. IFLA Durban 2007

Af Bodil Wöhnert

21: DB Læseklub anmeldelse: What is Documentation?

22: Kort Nyt

23: Mødekalender

Fra Redaktionen

I sidste nr. af DF skete det værst tænkelige for en redaktør: En artikel kom gennem korrekturlæsningens nåleøje i en ukomplet udgave. Ingen kan vel være i tvivl om, at det drejer sig om artiklen ”Nettets genkomst?” Og næppe heller om det for redaktøren pinlige i, at det kunne finde sted. Som kompensation og godtgørelse til både forfattere og læsere bringes artiklen i dette nr. i ”fuld tekst”.

Artiklen ”The Day after Tomorrow” fra kunstbibliotekernes 3-dages konference i Århus i juni måned, beskriver et superforløb af en konference afholdt af en række mindre kunstbiblioteker over temaet INNOVATION. Et højt ambitionsniveau for konferencens indhold og afvikling gav pote i form af en veleksekveret, lærende konference integreret med aktive konferencedeltagere og en ”Just-do-it” mentalitet. Dejligt at pionerånden stadig findes blandt os.

I denne måned udkommer tidsskriftet *Hermes* i en noget anderledes version end normalt, idet nummeret er et register til samtlige 38 årgange af

bladet. DF Revy bringer en udførlig beskrivelse af dette store registerværk - dels om indsamling og bearbejdning af materialet og dels om registrets opbygning og funktionalitet. Det er et digert værk, der ser dagens lys i *Hermes*, nr. 39 – med det grundige og dybtgående arbejde, der er lagt for dagen, fortjener dette registerværk også at blive nydt og udnyttet efter fortjeneste.

”Online-generationen” eller ”de digitale indfødte” – det er (også) forskningsbibliotekernes kommende brugere. Computere og mobiltelefoner er deres foretrukne kommunikationsredskaber i udnyttelsen af de sociale netværkstjenester. De stiller ikke spørgsmålstejn ved, at internettet i dag er den arena, hvor man ”fremstiller” sig selv og dyrker sine sociale relationer – det er deres mødested! Hvordan kommunikerer vi bedst med denne generation og bygger bro mellem dem og bibliotekernes mange ressourcer og services? De sociale netværkstjenester er jo også flyttet ind på bibliotekerne og kommunikation på tværs af netværk og platforme kunne f.eks. integreres

yderligere på bibliotekerne og ad den vej appellere til fremtidens digitale biblioteksbrugere. Læs mere i artiklen.

IFLA afholdt i august sin årlige konference i Sydafrika under temaet: ”Libraries for the future. Progress, Development and Partnerships”. Artiklen fra konferencen er et personligt rejsebrev fra et komiteemedlem og mødearrangør - dels om selve konferencen og dels om Sydafrika, et land med mange ansigter, håb og intentioner. ”Durban-konferencen vil blive husket for meget godt og en fantastisk manifestation af Sydafrikas bestræbelse mod et velfungerende demokrati” – udtaler forfatteren.

Som bekendt afholder DF sit årsmøde i denne uge. Dels med et fagligt tema om Forskningskvalitet og dels med den årlige generalforsamling, samt valg til hovedbestyrelsen. Formandens beretning, valgresultater og andet fra årsmødet kan hentes på DF’s hjemmeside snarest muligt efter årsmødets afslutning.

Nettets genkomst?

Af Mads Bødker og Martin Sønderlev Christensen

Amazonas regnskoven er et af de frodigste steder på kloden. Når et træ vælter og en lysning åbner sig, spirer millioner af nye livsformer op, hver med sin helt egen specialiserede strategi for at vokse og overleve.

Mads Bødker
Forskningsadjunkt, CBS
mb.caict@cbs.dk

Martin Sønderlev Christensen
Phd., Advice Digital
martin.christensen@advisedigital.dk

Det er som om, et stort træ er faldet og nyt lys er trængt igennem og Internettet har de seneste 3-4 år bevæget sig mere i retning af en lignende mangfoldig økologi, hvori der er opstået en frodig underskov af små applikationer og services. Ligesom i regnskoven fører specialisering til en frodig mangfoldighed på Internettet.

På mange måder virker det som om, den teknologiske udvikling ikke har nogen nævneværdig betydning for det, der sker i de digitale formidlede sociale systemer. Det er som om, de store, visionære teknologier er forsvundet. Hvad er der blevet af ekspert systemerne, den kunstige intelligens, 5. generations computeren, de neurale netværker, de interaktive chat-robotter? Det nye og udfordrende ved sociale medier er ikke nødvendigvis af teknologisk art, men handler om, hvordan man faciliterer menneskeligt nærvær og netværk på måder, der skaber værdi for den enkelte bruger og for det fællesskab, den enkelte indgår i. Ikke desto mindre er der tekniske facetter af udviklingen, der griber tilbage til Internettets rødder. I denne artikel vil vi forsøge at kontekstualisere det, der har fået den populære, og lidt misvisende, betegnelse Web 2.0.

Er Web 2.0 da et dårligt begreb? Ikke nødvendigvis, men begrebet Web 2.0 er i sit udgangspunkt en kommerciel konstruktion, der synes at være skabt til at sælge dyre billetter til smarte konferencer. Mens det umiddelbart kan tage sig

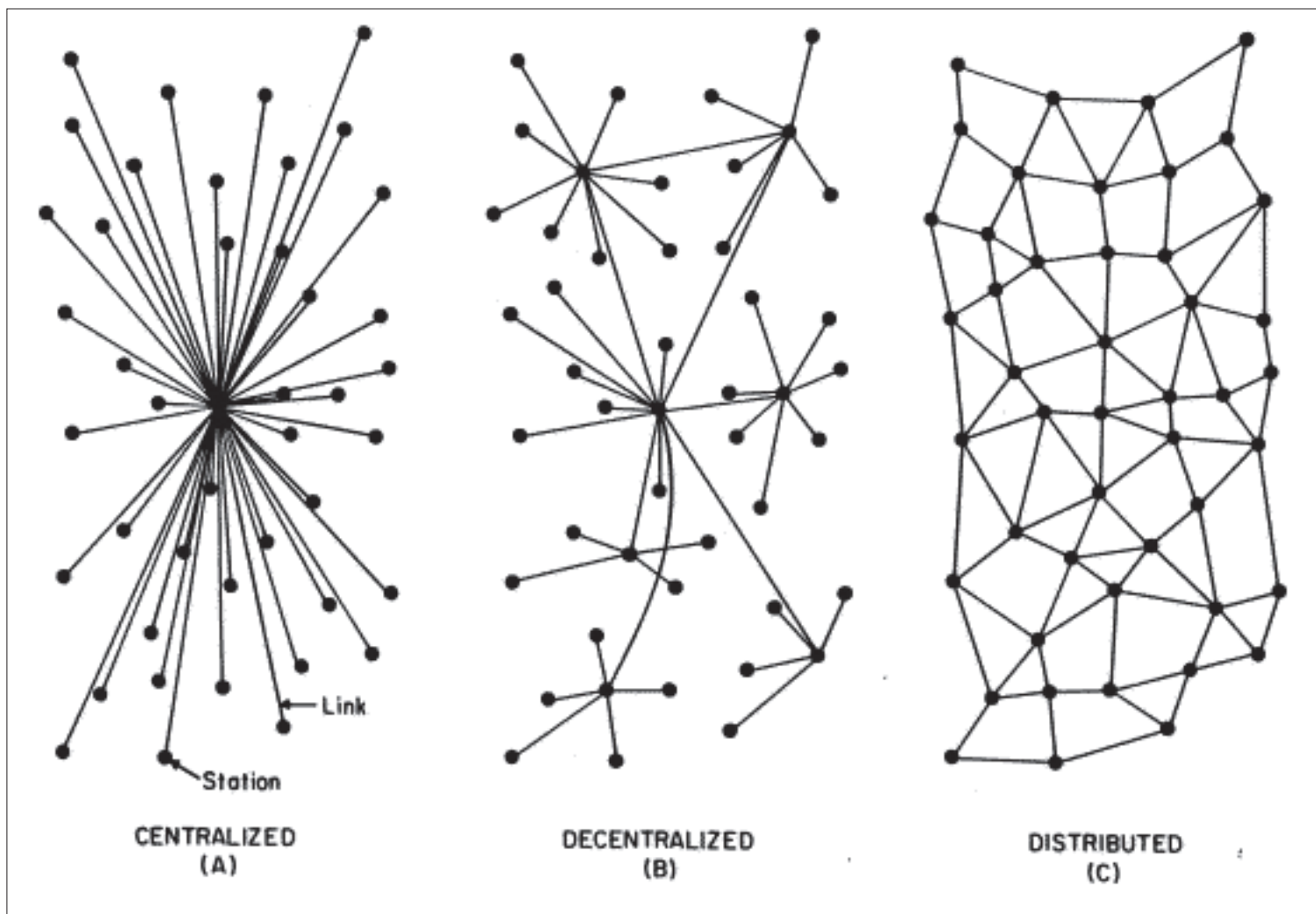
ud som om Web 2.0 er et radikalt paradigmeskifte, så er meget af det, som udfolder sig nu, noget, der i virkeligheden altid har været latent i Internettet, både teknisk og kulturelt – man har bare ikke forstået netværkets grundlæggende styrker rigtigt. Man kan derfor sige, at det ”nye” Internet, det man kunne kalde sociale medier eller social software, i højere grad er genkomsten af noget af det oprindelige tankegods, som var udgangspunktet for Internettet. De Amerikanske universitetsmiljøer dyrkede i begyndelsen af 80’erne en frugtbar dialogkultur over Internettet (bl.a. via det såkaldte USENET), og med World Wide Web i begyndelsen af 90’erne skabte Tim Berners-Lee infrastrukturen for et frit og tilgængeligt netværk, hvor alle kunne oprette websider, videndele og gå i dialog med hinanden. Mod dette udgangspunkt endte 90’ernes forsøg på at bygge mere centraliserede, strømlinede kommercielle informations-motorveje og -siloeer, som bekendt, i dot.com boblens brist.

Forskellen i visionerne, der drev henholdsvis den åbne dialogkultur og det kommercialiserede Internet, kan ses på baggrund af Paul Barans skitsering fra 1964 af, hvordan det Amerikanske militærs kommunikationssystem kunne sikres mod et fjendtligt angreb, der kunne lamme al kommunikation i netværket. Baran foreslog, at infrastrukturen burde være distribueret frem for centraliseret, sådan at hver enkelt station

i netværket var forbundet med alle andre (se illustration). Dette blev det tekniske forlæg for Internettet. Rent teknisk har Internettet derfor altid været et distribueret netværk, men det er først for alvor med det, vi kalder Web 2.0, at vi begynder at udnytte det distribuerede netværks styrker. Det er som om, vi en overgang troede, at Internettet for alt i verden skulle ligne det centraliserede netværk - en traditionel, hierarkisk organisationsform. Med Web 1.0 forsøgte man at tvinge centrale strukturer nedover netværket. Web 2.0 handler derimod om at udnytte styrkerne ved den oprindelige, distribuerede struktur som Internettet er bygget på.

Med det distribuerede netværk er arkivskabsmetaforen ikke længere tilstrækkelig – vi går ikke hen og henter informationer ét sted – hjemmesiden er ikke længere et domicil. I stigende grad ser vi, indhold flyder rundt mellem ”levende” sider. Services på Internettet er blevet til ”live” deltagelsesplatforme, som lever distribueret gennem netværk. Hvor man tidligere har forsøgt at oversætte organisationens kommunikationsformer til nettet, f.eks. overført nyhedsbrevet til digitale formater eller benyttet brochuren som den primære metafor for websitet, er det nu i højere grad nettet, som trænger ind i organisationen. Det bedste eksempel på dette er naturligvis genembruddet af webblogs, som har haft en enorm vækst gennem de seneste år. Blogs er blevet set

Det nye og udfordrende ved sociale medier er ikke nødvendigvis af teknologisk art, men handler om, hvordan man faciliterer menneskeligt nærvær og netværk på måder, der skaber værdi for den enkelte bruger og for det fællesskab, den enkelte indgår i.

Web 2.0 handler derimod om at udnytte styrkerne ved den oprindelige, distribuerede struktur som Internettet er bygget på.

som en trussel til de etablerede medier, fordi adgang til bloggen (og dermed til at ytre sig) er nem og i mange tilfælde gratis, hvorved blogs kan underløbe det etablerede afsender-modtager forhold. Den traditionelle broadcast model, hvor et centralt medie bliver referencepunkt, er derved udfordret både i ord, billeder og lyd som produceres af almindelige mennesker og som transmitteres uden om de etablerede kanaler.

Rent teknisk er weblogs et simpelt, men vigtigt skridt væk den almindelige hjemmeside. Weblogs udnytter Internettets distribuerede netværk på den måde, at det muliggør, at indhold ikke længere skal hentes et centralt sted, men kan optræde flere forskellige steder samtidig. Dette sker gennem en række særlige formater som RSS og XML, som gør det muligt at skille indhold fra form. Med disse formater kan man altså distribu-

ere billeder, lyd og tekst og samle det på forskellige måder, hvorved web-side og applikationer ikke længere behøver at være en samlet enhed, men flows af forskellige indholdstyper, der kan ændre sig alt efter kontekst. Desuden taler blogs med hinanden, gennem såkaldte trackbacks, hvor en reference eller omtale fra en blog til en anden automatisk etablerer en forbindelse.

I det centraliserede netværk tildeles brugerne en primær rolle som modtagere eller konsumenter. Med det distribuerede netværk bliver brugerens rolle og muligheder en anden. Brugere er i stigende grad med til at skabe og lave værdifulde sammenhænge, og får derved mulighed for at blive deltagere og medskabere. Dette sker i massiv målestok i disse år, hvor Internettet i stigende grad bliver defineret af mediering af sociale aktiviteter som at mødes, dele oplevelser, samtale

og skabe indhold i fællesskab. Det er brugerne, der driver sider som Flickr.com, youtube.com, wikipedia etc. og det er også brugerne, der er varen, når disse brugerdrevne tjenester bliver solgt for milliarder af dollars.

Den sociale infrastruktur har en væsentlig betydning - ikke bare for det indhold eller de samværsformer, som understøttes eller udvikles på nettet. Det sociale, det sam-skabte, er også blevet det helt centrale omdrejningspunkt for den måde Internettet virker på som teknisk infrastruktur. Det bedste eksempel er måske også det ældste. Køber man bøger på Amazon.com, bliver ens køb sammenholdt (via avancerede algoritmer og omfattende databaser) med andres, og tjenesten er i stand til at give forslag til lignende materialer, der kunne være interessante på baggrund af en social mønstergenkendelse.

I det centraliserede netværk tildeles brugerne en primær rolle som modtagere eller konsumenter. Med det distribuerede netværk bliver brugernes rolle og muligheder en anden. Brugere er i stigende grad med til at skabe og lave værdifulde sammenhænge, og får derved mulighed for at blive deltagere og medskabere.

Øget centralisering, mere monopolisering, og fokus på indtjening frem for udvikling, kan vise sig at blive enden på Web 2.0, som vi kender det.

På samme vis kan den populære søgemaskine Google kun fungere, fordi brugeren benytter Internettet, og jo flere der bruger Internettet, jo bedre bliver Google til finde betydningsfulde sammenhænge. Det er en afgørende forskel fra tidligere, at systemerne udvikler sig med den sociale brug af dem. Ligesom Google og Amazon er de tjenester og services, som falder under kategorien Web 2.0 tjenester, der i udpræget grad udnytter og inddrager det sociale.

Sammen med mulighederne for at skabe personaliserede medier og profiler på nettet, forstærker netværket også kollektiv deltagelse, hvor brugere går sammen om at skabe fælles produktioner. Online encyklopædien Wikipedia er det naturlige referencepunkt, hvis man ønsker at se, hvad brugergenereret indhold kan lede til. Dette har ledt kulturkritikeren Andrew Keen til at kalde Web 2.0 for amatørkulturens opståen, men i virkeligheden er det ikke amatøreringen af kulturen, der er interessant. Wikipedia er muliggjort af en kritisk masse: at der er tilpas mange mennesker, der er interesseret og tager ejerskab i hvert enkelt opslag. Som Wikipedia er Web 2.0 i sin natur "beta", dvs. under stadig udvikling - dette betyder, at mindre fejl eller amatørten-denser ikke nødvendigvis skal ses som kritiske men som ting, der over tid bliver rettet til, og finder et leje, der er brugbart for brugerne. Denne konstante "beta" tilstand gælder i virkeligheden også Internettet i den form, vi kender det i dag.

Internettet er faktisk et relativt dårligt system. Det er upræcist, links kan dø, rettigheder er lette

at overtræde etc. Men Internettet er godt nok til at skalere, til at udvide sig - et perfekt system vil ikke kunne have fået den samme eksplosive vækst. Det samme kan man sige om Wikipedia og andre brugerdrevne innovationer, de er ikke perfekte, men gode nok i de fleste tilfælde. Et andet eksempel på dette er de "dårlige" formater, der er helt centrale for Web 2.0 - formater til lyd (mp3) og billeder (mpg), der ud fra professionelle standarder langt fra er perfekte, men som til gengæld er strømlinede og langt bedre at distribuere hurtigt og massivt gennem netværk. Tilgængelighed er vigtigere end form. Skalerbarhed trumfer stabilitet.

Mens medier og organisationer, der er organiseret efter den centraliserede form, normalt stiler efter kvalitet gennem autoritativ selektion, er Internettets distribuerede form bedre til at skabe kvantitet. I stedet for massemedier, får vi en masse medier. Kvantitet er derfor på en måde den nye kvalitet, de nye tjenester og services har indbygget måder, hvorved brugerne lettere kan finde, selekere og fravælge i de vældige mængder af indhold og information. More is...more.

Tager man de kritiske briller på, er Web 2.0 fænomenet måske på vej til at blive en ny "boble". Man har kapitaliseret på brugerne, og brugerne er den økonomi, som de afsindige summer, tjenester som flickr.com, youtube.com eller (snart) last.fm bliver solgt for, er baseret på. At de små biotoper og frodige økologier ikke længere får lov til at vokse og specialisere sig i fred, men i stigende grad bliver opkøbt og dyrket med

gevinst for øje, er ikke nødvendigvis dårligt, men der er visse lighedspunkter med de etablerede massemediers rovdraft på 90'ernes World Wide Web. Øget centralisering, mere monopolisering, og fokus på indtjening frem for udvikling, kan vise sig at blive enden på Web 2.0, som vi kender det. Men ukrudt forgår som bekendt ikke så let, og det er svært for alvor at være pessimistisk med hensyn til Internettets evne til at genopfinde sig selv som et frodigt udgangspunkt for deltagelse, dialog og brugerdrevet nyskabelse. Sociale medier sygner ikke hen og dør, og vi kommer ikke til at vende tilbage til fordums monopolitider. Men tingene sker hurtigt i dagens mediebillede, og begrebet Web 2.0 er måske begrænsende for forståelsen af den sociale virkelighed på nettet og på den måde, nettet har et signifikant medløb i brugernes dagligdag og ikke begrænser sig til at være en platform for adressøsøgning, besøg af virksomhedsdomæner og nethandel. Det er nettets sociale egenskaber, der bestemmer farten og retningen, uanset om vi taler om Web 2.0, 3.0 eller noget helt fjerde. Det karakteristiske er ikke versionsnummeret, men evnen til at facilitere samvær, deltagelse og kreativitet.

Mads Bødker er forskningsadjunkt ved Center for Anvendt ICT, Copenhagen Business School. Her forsker han i kritiske perspektiver på menneske-maskine interaktion, brugerdrevet innovation og brugerinddragelse i udviklingen af digitale tjenester.

Martin Sønderlev Christensen, ph.d. er rådgiver ved Advice Digital.

The Day after tomorrow – rapport fra kunstbibliotekernes konference i Århus

Af Britta Christensen og Maia Vonsbæk

I juni måned blev den årlige ARLIS Norden konference afholdt i Århus. Arrangørerne var en række mindre kunstbiblioteker og årets tema var innovation.

Britta Christensen
Bibliotekar,
AROS, Aarhus Kunstmuseum
BC@aros.dk

Maia Vonsbæk
Biblioteksleder
Arkitektskolen Aarhus
maia.vonsbaek@aarch.dk

Baggrund

Da vi i begyndelsen af 2006 tog hul på planlægningen af konferencen, stod det hurtigt klart, at flere af de små "enmandshære" på kunstbibliotekerne i det jyske havde meget begrænsede muligheder for at bruge tid som conferencearrangører. En gruppe ildsjæle stod derfor tilbage efter de indledende møder. Bibliotekarer med meget forskellig baggrund med det til fælles at stort set ingen tidligere havde været med til at arrangere en konference, men også med ambitioner og lyst til at prøve kræfter med opgaven.

I de følgende måneder blev det besluttet, at konferencen skulle omhandle innovation. Ikke at der har manglet konferencer om emnet i det forløbne år, men det kunne være interessant at få begrebet vinklet til egen kontekst.

Det var i det hele taget ikke idéer, det skortede på i arbejdsgruppen. VORES konference skulle ud over at have et højt fagligt niveau, være lærende, afholdes på engelsk og optages på DVD!

Det høje ambitionsniveau kom i de efterfølgende måneder til at koste rigtig meget tid og

hårdt arbejde med planlægning og styring af alt fra sponsorstøtte til fagligt program, filming og festmiddag.

Opgaven at lave en lærende konference, som skulle sikre aktive konferencedeltagere, viste sig også at være en større mundfuld, end beregnet. Vi endte med fire elementer, der skulle indarbejdes i det øvrige indhold for at sikre det lærende aspekt af konferencen: Speed-dating, spørgekort, idé-bank og "skriv et postkort til dig selv", inspireret af bl.a. Creating Knowledge konferencen i København i 2006 og Steen Elsborgs bog "Lærende møder og konferencer i praksis."

The Day after tomorrow – users and innovation in the art libraries. June 7th to 9th 2007 in Aarhus

Verner Kristiansen (MandagMorgen) indledte konferencens 1. dag på Arkitektskolen Aarhus med et engageret indlæg om biblioteker og innovation. VK er medforfatter til rapporten "Det innovative bibliotek – en strategisk partner i svaret på globaliseringens udfordringer". Indlægget var

en introduktion til begrebet og niveauet var højt fra starten. Samtidig tog VK det lærende element i konferencen meget alvorligt. Deltagerne blev holdt på tærne hele vejen med løbende afstemninger og spørgsmål. Vi måtte bl.a. afklare: Vores egen største barriere for innovation? – Tid, mente de fleste. Vi måtte også forholde os til hvor meget "hot air", der er i begrebet og at "size matters" (altså bibliotekernes) i innovations sammenhænge. Men VK pointerede, at de små biblioteker med den rigtige indstilling har masser af muligheder for at være innovative. I hvert fald kan nærheden til brugerne kombineret med en "Just do it" mentalitet måske opveje mangler i ressourcer. "Alle, der kan sætte sig selv i brugerens sted, kan deltage i en innovationsproces", konkluderede han.

På et afsluttende spørgsmål om "... *det her handler om bibliotekernes overlevelse*", introducerede VK begrebet "attractive survival" - Innovation kan være nøglen til at overleve på den måde, vi selv foretrækker.

ARLIS/Norden

ARLIS/Norden - Art Libraries Society Norden er et netværk for kunstbibliotekarer i Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige. Foreningen blev stiftet i 1986 med det formål at fremme alle sider af de nordiske kunstbibliotekers virksomhed.

ARLIS Nordens årlige konference og årsmøde afholdes på skift i et af de nordiske lande. Hvert 5. år lander opgaven i Danmark og da konferencen i 2002 blev afholdt i København var det naturligt at placere 2007 konferencen i Århus.

Konferencen blev støttet af DEFF

Succesoplevelser

Efter **Ditte Jessings** spændende beretning om arkitektkonkurrencen "*Fremtidens bibliotek*" på Kunstakademiets Arkitektskole i 2005 blev deltagerne sendt på 10 minutters "speed-dating" (præsenter dig selv for mindst 4 personer, du aldrig har talt med før). En øvelse der effektivt brød isen og åbnede for dialog og networking på tværs af institutioner og nationaliteter.

Konferencens dag 2 blev afholdt i IT-byen på Katrinebjerg. Her indledte **Thomas Dickson** (forfatter til Gyldendals bestseller "*Dansk Design*" 2006) dagen med et rigt illustreret indlæg om Sendai Mediatheque og Seattle Public Library – to nyere eksempler på innovativ biblioteksarkitektur. **Knud Schulz** fra Århus Kommune Biblioteker fortsatte fortællingen om udviklingen af det fysiske bibliotek, men med afsæt i biblioteksrummet og hvordan det kan udvikles i fremtiden.

Konferencens andet lærende element var på dette tidspunkt introduceret: Vi ønskede at give flere konferencedeltagere lejlighed til at stille spørgsmål og såkaldte "question cards" var derfor blevet uddelt. Ved hjælp af disse havde deltagerne mulighed for skriftligt at stille spørgsmål til Thomas Dickson og Knud Schulz. Spørgsmålene blev efterfølgende indsamlet, sorteret og stillet af konferencieren. Det gav en

interessant diskussion af det ofte problematiske samarbejde mellem brugere, bibliotekarer og arkitekter omkring nye biblioteksbyggerier.

Formiddagens fokus på det fysiske bibliotek blev afløst af fokus på kunstbibliotekernes

brugere og deres behov. Seancen blev indledt af **Henriette Louise Jacobsen** og **Maia Lunn Vonsbæk** med en præsentation af en større brugerundersøgelse, en række danske kunstbiblioteker gennemførte i 2006. En undersøgelse, der

TEAMET BAG ARRANGEMENTET

Jette Bohn
Laila Bach Sørensen
Jytte Aunsbjerg
Lisbeth Karlsson
Jonna Andersen
Nicolaj Pedersen
Natalia Fisker
Britta Christensen
Maia Vonsbæk

Æstetikbiblioteket
Højbjerg Bibliotek
Statsbiblioteket
IT-biblioteket Katrinebjerg
Biblioteket Arkitektskolen Aarhus
Biblioteket Arkitektskolen Aarhus
Biblioteket Arkitektskolen Aarhus
AROS. Aarhus Kunstmuseum
Biblioteket Arkitektskolen Aarhus

blev brugt til både at afdække potentielle fremtidige udviklingsområder, men også til benchmarking på tværs af kunstbibliotekerne.

I forlængelse heraf gav **Niels Ole Pors'** provokerende oplæg *"Google and the art libraries"* et billede af en bibliotekarstand, der italesætter biblioteksbrugere og deres informationsbehov ud fra rationelle betragtninger. En diskurs, der ikke nødvendigvis har nogen sammenhæng med, hvordan brugerne (her de studerende) agerer i virkeligheden.

Indlægget gav dog også et konkret billede af de studerende på de kunstneriske uddannelser, der overordnet set bruger deres biblioteker mindre, end studerende på andre videregående uddannelser og bruger Google mere. De brugere, kunstbibliotekerne har, benytter til gengæld bibliotekerne meget intensivt.

De sidste lærende elementer blev introduceret på dette tidspunkt. Deltagerne skulle dels skrive gode idéer og tanker ned på gule post-it blokke til vores fælles idé-bank, dels skulle de skrive et postkort til sig selv under overskriften: What initiative would I like to take, when I get back to work?

Et morsomt og tankevækkende oplæg om fremtidens bibliotekar opført af **René Steffensen** (CBS) og **Gitte Lunde Jørgensen** (KASB) afsluttede den faglige del af konferencen.

Afslutning

Set i bakspejlet har vi undervejs været meget i tvivl om konceptet omkring den lærende konference. Ville deltagerne have lyst til aktivt at tage del i konferencen? Vores tvivl var ubegrundet, alle gik engageret til opgaverne, og de tilbagemeldinger vi har modtaget har været yderst positive overfor netop den del af konferencen. Selv mødet med en "dancing coach" inden festmiddagen kunne ikke svække deltagerens begejstring, og øget brug af deltager involvering ved lignende arrangementer har derfor vores varmeste anbefaling.

ARLIS Århus gruppen afslutter i disse dage hele projektet. De sidste løse ender samles, vi sender DVD'er og deltagerens egne postkort ud og regnskabet gøres op. "We did it" rusen har lagt sig, men vi har styrket vores lokale netværk. I dag ved vi, hvor stærke vi kan være, når vi arbejder sammen. Samtidig har det netop været vores forskellighed, der har betydet, at vi kunne løse de mange udfordringer, vi har stået overfor undervejs.

Kommentarer

→

Tusen takk for ARLIS/Norden-konferansen i Aarhus! Det var et flott arrangement, som jeg allerede har benyttet meg av lærdommer fra (i forbindelse med forberedelse til strategi-revidering og brukerundersøkelse)

→

Thank you for the great conference and super time in Århus!

Kilder

ARLIS Norden (www.arlisenorden.org/)

Brugerundersøgelse 2006. Rapport december 2006. Rambøll Management (http://aarch.dk/292/om_biblioteket/brugerundersogelse_2006/).

Creating Knowledge: Empowering the Student through Cross-Institutional collaboration (www.ck-iv.dk/).

Det innovative bibliotek: - en strategisk partner i svaret på globaliseringens udfordringer. Huset Mandag Morgen A/S, Biblioteksstyrelsen, 2006. (www.bs.dk/publikationer/rapporter/innovative_bibliotek/index.htm).

Lærende møder og konferencer i praksis. Steen Elsborg. People's Press, 2006.

Lærende møder og konferencer i praksis. Tina Buchtrup Pipa, Henriette Louise Jakobsen. DF-revy. - Årg. 29, nr. 4 (2006). - S. 10-12.

Studerende, Google og biblioteker. En undersøgelse af 1694 studerendes brug af biblioteker og informationsressourcer. Niels Ole Pors. Biblioteksstyrelsen & Danmarks Biblioteksskole 2005. (www.bs.dk/publikationer/rapporter_andre/studerende/).

Om registerværket til Hermes

Af Loránd-Levente Pálfi

I september i år udkommer *Hermes* nr. 39. Dette nummer vil ikke som de tidligere (og fremtidige) numre indeholde artikler, anmeldelser osv., men et registerværk med registre til samtlige danske, norske, svenske, engelske, tyske, franske og spanske tekster i *Hermes* nr. 1-38, som er udkommet i tidsrummet 1988-2007.

Loránd-Levente Pálfi
Research Assistant
Center for Leksikografi
llp@asb.dk

Det er dette registerværk, nærværende artikel, som dels er en præsentation af arbejdet og dels en værkstedsrapport, skal handle om. For en ordens skyld og for at belyse registerværkets betydning og vigtighed samt ikke mindst af hensyn til de læsere, som ikke er bekendte med tidsskriftet *Hermes*, skal der imidlertid først gives en kort præsentation af samme.

Tidsskriftet Hermes

Hermes – Journal of Language and Communication Studies er et internationalt, videnskabeligt tidsskrift for sprog- og kommunikationsforskning med peer review, som udgives af Institut for Sprog og Erhvervskommunikation ved Handelshøjskolen, Aarhus Universitet. *Hermes* udkommer hvert år i februar og september og har siden 1988 etableret sig som et vigtigt forum for international publicering af forskningsartikler inden for et bredt spektrum af sprogligt orienterede projekter og arbejder. Siden 2001 har *Hermes* desuden været tilgængeligt på internettet som *NetHermes* (<http://hermes.asb.dk>).

Tidsskriftets overordnede formål er at udbrede kendskabet til ny forskning inden for områderne diskurs- og genreanalyse, leksikografi, oversættelse hhv. tolkning, erhvervskommunikation, interkulturel kommunikation og almene sproglige emner. Der bringes bidrag inden for alle de nævnte områder i form af artikler, review articles, debatindlæg, præsentationer af nye ph.d.-afhandlinger samt anmeldelser og omtaler af bøger, tidsskrifter og konferencerapporter.

Hermes har bidragydere og læsere blandt forskere og undervisere, som er tilknyttet en bred vifte af forskningsinstitutioner i en lang række lande. Derfor bringer tidsskriftet indlæg på engelsk, tysk, fransk og spansk. Indtil 2005, hvor redaktionen søsatte en ny sprogpolitik gældende fra og med *Hermes* nr. 37, bragtes imidlertid også indlæg på dansk, norsk og svensk (om end de to sidstnævnte sprog har været meget svagt repræsenterede).

Registerværket

Arbejdet med registerværket, som blev afsluttet primo august i år, har strakt sig over 23 måneder. Der var én deltidsmedarbejder på projektet, nemlig undertegnede, som var ansvarshavende for hele arbejdet, og jeg fik assistance af Anne Bøggild Bennekou, som stod for excerpering og digital bearbejdning af de franske tekster og José Augusto Marín Quico, som stod for excerpering af den eneste spanske artikel i *Hermes*. Tidsforbruget fordelte sig på følgende måde: Gennemlæsning af og excerpering fra tekstmassen tog 14 måneder, den digitale bearbejdning, hvortil indekseringsprogrammet Macrex Version 7.18 blev benyttet, tog fem måneder, mens de sidste fire måneder blev brugt på korrekturlæsning.

Foruden registre til de danske, norske, svenske, engelske, tyske, franske og spanske tekster (grundet deres lave antal behandles de norske og svenske artikler dog som danske tekster) i de forgangne 38 numre af *Hermes*, indeholder registerværket to forord (det ene skrevet af chefredak-

tionen, det andet af undertegnede), en tegnforklaring, en tabel med et dertil hørende diagram over sprogfordelingen i *Hermes* gennem årene, en fortegnelse over temasektionerne samt en samlet alfabetisk indholdsfortegnelse, der dels fungerer som et forfatterindeks, dels som et anmeldelsesindeks og dels lokaliserer omtaler af internationale videnskabelige konferencer hhv. konferencerapporter, samt præsentationer af ph.d.-afhandlinger. I alt fylder registerværket 266 sider.

Registrene indeholder stikord, emneord og navne – sidstnævnte gælder såvel personer som institutioner, forskningsprojekter samt (titler på) ordbøger, leksika og (navne på) tidsskrifter. I alt indeholder registrene tilsammen over 15.000 opslagsord (inkl. underopslagsord) med i alt 42.300 sidehenvisninger (inkl. runs).

Indekseret er al tekst (inkl. fodnoter) på nær smudstitelblade, titelblade, kolofoner, indholdsfortegnelser, litteraturlister, abstracts samt "Publications Received"-sider og anden omtækt (fx reklamer, omslagstekst mm.) i *Hermes* 1-38. Den indekserede tekstmasse udgør ca. 7.850 rene tekstsider. Af disse er 2.788 sider skrevet på dansk (det drejer sig om 278 tekster; heriblandt artikler, anmeldelser osv.), 78 på norsk (fem tekster), 13 på svensk (én tekst), 3.380 på engelsk (245 tekster), 1.169 på tysk (91 tekster), 376 på fransk (25 tekster) og 20 på spansk (én tekst).

Hensigten med registerværket turde være indlysende: At lette tilgængeligheden af den viden hhv. den informationsmængde, som forefindes i den givne dokumentmasse. Vil en

Hermes har bidragydere og læsere blandt forskere og undervisere, som er tilknyttet en bred vifte af forskningsinstitutioner i en lang række lande

Ordene har naturligvis måttet ”gøre sig fortjent” til at få en plads i registrene. Som udgangspunkt har et vist mål af informationstyngde været kriteriet.

læser – det være en forsker, en studerende eller en helt tredje – vide, hvor (og evt. hvornår) der i *Hermes* er blevet skrevet noget om fx ordbøger eller mere præcist om ordbogsstrukturer eller om fx tidsskriftet *Budstikken*. *Nyt om dansk-nordisk sprog og sprogrøgt*, behøver vedkommende ikke at gennemlæse de 646 videnskabelige artikler i *Hermes* 1-38 (i alt 7.850 sider) men kan nøjes med at konsultere registerværket.

Principper og nyskabelser

Følgende tre principper har været retningsgivende under arbejdet: For det første har det været en primær bestræbelse at undgå såkaldte begravelser (”begravelse” er en betegnelse for, at et opslagsord i en bibliografi, et katalog eller et register henviser til så mange indførsler, at de pågældende indførsler ”begraves”, jf. *Informationsordbogen* (2002)). For det andet har det været tilstræbt, så vidt det overhovedet har været muligt at mindske muligheden for informationstab. For det tredje blev der – trods tanken om at minimere informationstab – lagt vægt på ikke at skabe regulære frekvensordlister, dvs. optegnelser over ordenes blotte forekomster uanset informationsstyngden i de pågældende tekstsekvenser.

Det er de to første principper, nemlig principperne om at undgå begravelser og at mindske informationstab, der har affødt markeringerne ”(fig)” og ”(def)”, af hvilke i hvert fald sidstnævnte, så vidt det er mig bekendt, er en nyskabelse inden for dansk indeksering: Med ”(fig)” henvises der til en grafisk fremstilling, dvs. en tabel, en figur eller anden form for illustration; med ”(def)” henvises der til en tekstpassage, hvor den pågældende term defineres.

Problemer og løsninger

Der har været forskellige problemer undervejs. De fleste kunne heldigvis løses, men nogle enkelte omstændigheder var ikke til at ændre. I det følgende vil jeg komme ind på nogle af de mest nævneværdige stridspunkter: Opsætningen, alfabetiseringen i det danske register, selektionen af opslagsord og problemet med begravelser.

Opsætningen var det hurtigst afviklede problem: Den lod sig ganske enkelt ikke ændre, idet den var givet på forhånd af det anvendte indekseringsprogram.

Alfabetiseringen i det danske register kan godt give anledning til kritik. Ganske vist er de forskellige ordlister alfabetisk ordnede efter ord for ord-princippet, men da det benyttede indekseringsprogram imidlertid er af amerikansk ophav og primært tiltænkt til brug for indeksering af engelsksprogede tekster, var det nødvendigt at opfatte det danske alfabets tre særbogstaver (æ, ø, å) som hhv. ae, oe og aa. Kritiske røster kunne her indvende, at jeg vel kunne have ændret placeringen af de pågældende ord manuelt. Det er rigtigt. Men når jeg har valgt at lade være, skyldes det hovedsageligt den kendsgerning, at et sådant manuelt indgreb i den digitalt bearbejdede og af indekseringsprogrammet ordnede tekst ville have været forbundet med en betragtelig risiko for at producere fejlplaceringer. Fejl – de være af den ene eller anden slags – kan måske aldrig undgås helt, men en alfabetisering foretaget af et program må alt andet lige regnes for mere pålidelig, end en manuelt foretaget alfabetisering. I den alfabetiske indholdsfortegnelse følger alfabetiseringen dog normal dansk standard med æ/å, ø/ö og å/aa placeret sidst. Da det her drejede sig om en forholdsvis overskuelig tekstmængde (51 sider) og i øvrigt med forsvindende få forekomster af de danske særbogstaver, vurderede jeg det manuelle indgreb som værende ufarligt.

At indeksere så dybt, som det overhovedet er muligt for at hindre informationstab og samtidig passe på ikke at producere en ren og skær registrering af blotte ordforekomster, er en svær balancegang. Ordene har naturligvis måttet ”gøre sig fortjent” til at få en plads i registrene. Som udgangspunkt har et vist mål af informationsstyngde været kriteriet. Men naturligvis har det uundgåelige spørgsmål meldt sig: Hvad er ”et vist mål af informationstyngde”? Jeg har ikke til formålet udkastet en informationsteori eller efterforsket, hvorvidt der findes noget sådant i forvejen. Tilgangen til problemet har været pragmatisk motiveret med brugeren i midtpunktet. Jeg har taget stilling ved hver eneste tvivlsom indførsel ved at sætte mig selv i brugersens sted og spørge: Hvis jeg nu selv havde slået op i et register og havde fået den pågældende henvisning, ville jeg da have været tilfreds?

Princippet om at undgå begravelser har været den mest dominerende ledetanke under hele arbejdet. Hvad det egentlig drejer sig om, og

hvorledes anstrengelserne har båret frugt skal præciseres i det følgende. En begravelse i det danske register ville have set således ud :

Figur 1

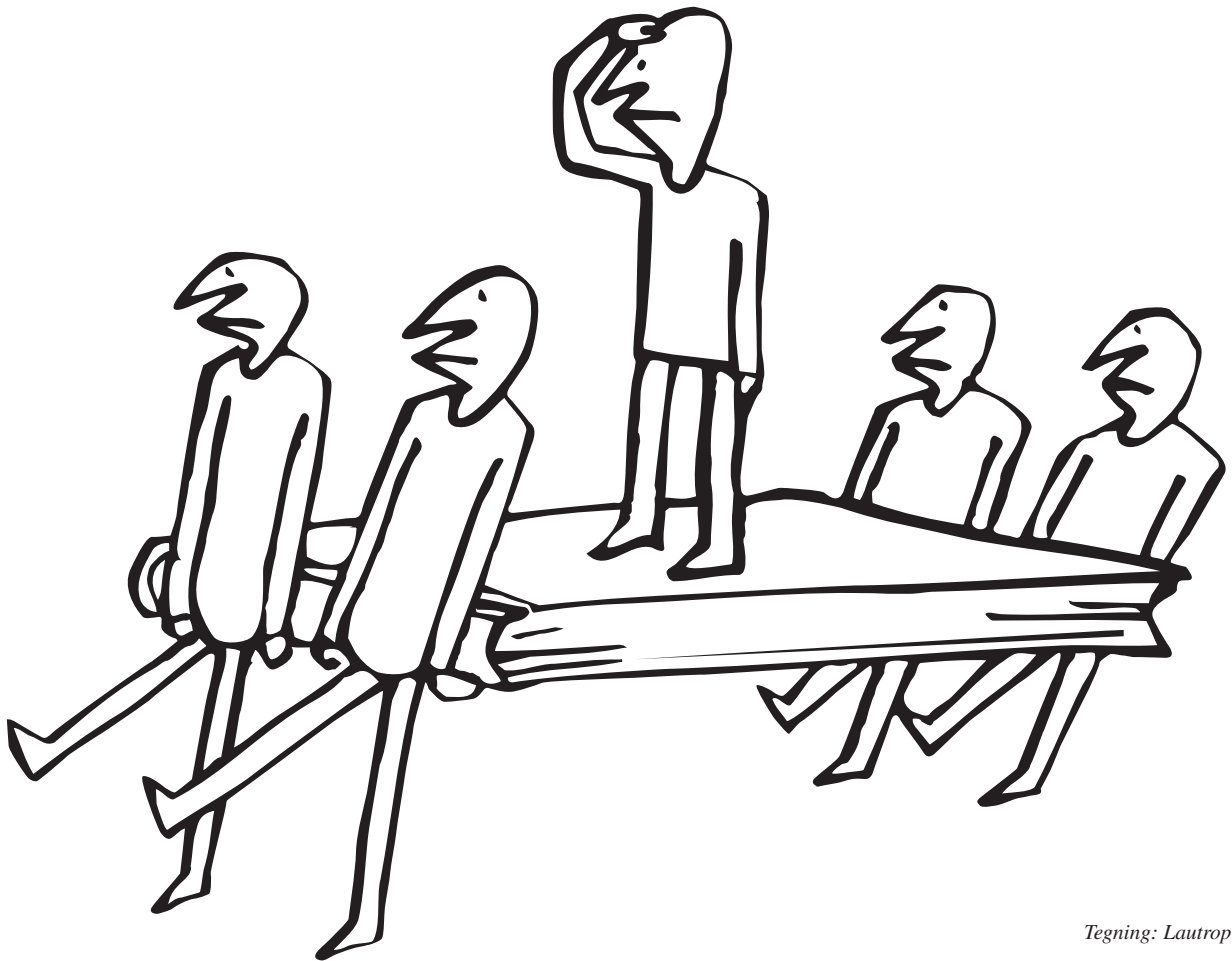
ordbøger **1** 27, 57, 239-244, 252, **2** 55-74, 143, 217-220, **4** 31-46, **5** 127-130, **7** 155, **8** 111, **10** 71-93, 135, 144, 154, **13** 292, 366, **14** 237-238, **15** 193, **16** 267-274, **18** 157-172, **20** 184-186, 195-198, **21** 95-116, 121-136, **25** 171-193, **26** 153, 156, **29** 26-29, 197-215, 327-336, **30** 96, **33** 117-147, 186-188, 190

Tal trykt med fed skrift henviser til det givne nummer af *Hermes* og efterfølges af sidehenvisning.

Når den i figur 1 illustrerede praksis er uhensigtsmæssig og lidet brugervenlig, skyldes det, at det for brugeren er umuligt at vide, hvad der mere præcist gemmer sig bag de enkelte henvisninger. Hvilke af dem er relevante? Måske

Figur 2

ordbøger
ækvivalens **2** 69-74, 69 (def)
-angivelse **2** 69 (def)
-ansættelse af idiomer **25** 189-193
falsche Freunde **25** 189f
pseudoækvivalens **25** 189
-grad **2** 70
betydningsrestriktioner **2** 70f
nul- **2** 70
afskrift i **2** 143
aktiv-passiv-teorien **26** 156
aktive **2** 72 (def), 72f
al- **2** 68 (def), **13** 292 (def)
betydningsforklaringer → definitioner
branche- **16** 267-274, 269 (def)
definitioner i **16** 272
fagsystematik i **16** 271f
flerordsforbindelser i **16** 272f
grammatiske oplysninger i **16** 273
illustrationer i **16** 272
lemmasektion i **16** 270f

Tegning: Lautrop

vil brugeren vide noget om Gyldendals røde ordbøger? Eller om ordbøgers funktioner? Ikke desto mindre er det desværre denne model, der er den absolut mest brugte i Danmark.

Efter råd fra bibliograf og registerfagmand Svend Bruhns – som dog ingenlunde skal stå til ansvar for resultatet – har jeg i stedet konciperet en model (et trappesystem), som optimerer udbyttet af brugerens informationssøgning. Da indførslen med ”ordbøger” imidlertid fylder omtrent to sider, kan der her kun gengives et lille udsnit. I figur 2 ser man således kun begyndelsen af indførslen ”ordbøger”; de forskellige angivelser, som er anført trappevis under indgangsordet, er underopslagsord.

En sidetalsangivelse efterfulgt af ”f” betyder, at omtalen af det pågældende emne eller den pågældende person strækker sig over den angivne side med samt den efterfølgende. En angivelse efterfulgt af ”ff” betyder, at omtalen strækker sig over den angivne side til og med den givne artikels (eller det givne kapitels) slutning. Forskellen på en ”ff”-henvisning og en henvisning af typen ”25 189-193” består i, at informationen om den givne sag i sidstnævnte tilfælde er konstant og findes på alle de angivne sider, mens den i førstnævnte tilfælde er spredt over adskillige sider uden at være sammenhængende. Pilen (→)

henviser til opslagsordet, hvor referencen gives. Der gives endvidere *se også*-henvisninger.

I figur 3 ses underopslagsordet ”idiomatik”, som indgår i hovedindførslen ”ordbøger”. Iblandt henvisningerne finder man, foruden den overordnede og såvel implicite som eksplicite henvisning til ”idiomatik”, mere præcise henvisninger til fx ”opstilling” (25 180-183) og ”lemmatisering” (25 183-189). Bemærk hvordan de to enheder (”opstilling” og ”lemmatisering”) bliver skelnet fra hinanden. Et mindre fintfølede register havde vel blot anført ”idiomatik 25 180-189”. Ved et mindre fintfølede register ville brugeren også have måttet give afkald på henvisningen til ”ordsprogsdominans” (25 188), da den ville have været underforstået i og med henvisningen til ”idiomatik”. Indførslen ”juridiske” er ligeledes et underopslagsord under ”ordbøger”. Et mindre fintfølede register havde blot anført ”juridiske [ordbøger]” uden at vise, at der i den selv samme tekst og på samme sted (2 55-74) gives information om såvel danske som engelske juridiske ordbøger.

Registerværket er sikkert ikke fejlfrit og ukritisabelt, men jeg har dog tilstræbt – inden for såvel de tidsmæssige som de pekuniære rammer – at skabe det bedst mulige værktøj. Om det er lykkedes må være op til andre at afgøre.

Under alle omstændigheder har jeg høstet en del erfaring, som vil komme mine fremtidige indekseringsprojekter til gode, bl.a. indeksbindet til tidsskriftet *LexicoNordica*, som er et nordisk-internationalt, videnskabeligt tidsskrift om leksikografi udgivet af Nordisk Forening for Leksikografi. Projektet befinder sig endnu i planlægningsfasen, og et egentligt indeksværk vil formentlig ikke se dagens lys før tidligst 2010.

Figur 3

idiomatik i 25 171ff
 ækvivalensansættelse 25 189-193
 alfabetisering af polyleksikalske syntagmer 25 173-175
 idiomatiske arkaismer 25 186
 lemmatisering 25 183-189
 markering af idiomacitet 25 175-180
 opstilling 25 174, 180-183
 ordsprogsdominans 25 188
 juridiske
 dansk 2 55-74
 engelsk 2 55-74
 lemmata og eksempler i 18 157-172

OPHAVSRET OG PERSONDATASPØRGSMÅL

Hvad er min ret og hvad er min pligt – ja hvad må vi egentlig?

Temadag på CBS
Onsdag d. 3. oktober 2007
Kl. 9.30 - 15.30

DF's Forum for Registrering indbyder såvel fagreferenter og katalogisatorer som udlånsfolk til en temadag, der gerne skal belyse grænserne for hvordan vi må agere i formidlingen mht. medietyper, sociale teknologier mv., når vi samtidig vil holde os indenfor lovens rammer. Vi har indbudt repræsentanter fra Biblioteksstyrelsen og Copydan, jurister, eksperter og praktikere på området til at bidrage

PROGRAMMETS INDHOLD

Ankomst og kaffe (9.30 - 10.00)

Hvad må bibliotekerne købe og låne ud?

Hvad må bibliotekerne kopiere i sin helhed?

Hvad må vi citere/gengive som uddrag i katalogen og i andre materialer?

Projekt Digitev: Et oplæg omkring digitalisering af kompendier, hvor der sammenlignes mellem at gøre kompendier elektroniske og trykte tilgængelige.

Hvilke ændringer tegner der sig på ophavsretsområdet?

Kulturministeriets arbejdsgruppe om digitalisering af kulturarven – undergruppen om ophavsretlige spørgsmål Persondataspørgsmål – i relation til katalogen

Opsamling og afrunding

TID

Onsdag d. 3. oktober 2007 kl. 9.30 - 15.30

STED

CBS – Kilen
Lokale KS43
Kilevej 14 A/B
2000 Frederiksberg

PRIS

750 kr. for medlemmer af DF

850 kr. for ikke-medlemmer

TILMELDING

Senest 14. september 2007 på df@statsbiblioteket.dk

Mærk din mail **Ophavsret**.

Din tilmelding er bindende og SKAL indeholde navn, tjenestested og tjenestestedets EAN-nummer, adresse og samt personlig e-mail.

Giver flere abonnementskilder flere abonnementsproblemer?

EBSCO kan hjælpe!

EBSCO gør abonnementsstyrelsen mere simpel og effektiv fra bestilling til fornyelse. Som en og samme leverandør af trykte og elektroniske tidsskrifter, e-bøger og databaseabonnementer kan EBSCO håndtere al bestilling og utallige adgangsdetaljer på jeres vegne. EBSCO kan lave detaljerede fakturaer, der forenkler budgetlægningen samt generere kundetilpassede statistikker til brug for analyse og udvikling af jeres beholdning af tidsskrifter.

Vores veletablerede service sparer biblioteket både personale- og økonomiske resurser ved at eliminere behovet for at kommunikere med forlagene. Fra behandlingen af almindelige tidsskriftabonnementer til større opgaver som elektronisk adgang kan EBSCO levere realistiske og nyttige løsninger.

Med vores ekspertise kan vi hjælpe jer. Kontakt EBSCO i dag.

Mark Kragh

tlf: 28 89 16 30

e-mail: mkragh@ebSCO.com

EBSCO
INFORMATION SERVICES

www.ebSCO.com

TEMADAG. 1.11.2007
På Danmarks Biblioteksskole

DFs Forum for Tidsskrifter afholder den 1.11.2007 temadag på Danmarks Biblioteksskole i samarbejde med United Kingdom Serial Group (UKSG) og Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF).

Det varme emne for tiden er fusioner – både i Danmark og internationalt. Emnet er relevant på mange niveauer, da både institutioner og leverandører er under forandring i denne tid.

- Dagen drejer sig specielt om fordele og ulemper i stordriften, kan vi forhandle bedre/billigere licenser hos forlagene?
- Vil vi være i stand til at tilbyde flere brugere adgang til flere ressourcer?
- Hvad er de generelle udfordringer i sammenlægningernes tidsalder?

Forumet glæder sig meget til at tilbyde denne temadag, der for første gang er et produkt af et samarbejde mellem UKSG (den engelske tidsskrifts gruppe) og DF. Vi håber med dette samarbejde at kunne tilbyde en meget spændende dag med både lokalt og internationalt perspektiv.

Dagen vil ikke alene byde på indlæg af interesse for alle, der arbejder med at få licenser og samlinger i både store og små institutionssammenlægninger til at gå op i en højere enhed, men også på muligheder for at netværke med kolleger i samme situation.

Yderligere oplysninger på <http://dfdf.dk/arrangementer.php>

Bemærk ny dato: mødet er flyttet til d. 1.11.2007

Fremtidens digitale biblioteksbrugere

Af Malene Charlotte Larsen

Nutidens børn og unge bruger i høj grad internettet, når de skal være sociale. På internettets mødesteder befinder børn og unge sig ofte op til flere timer om dagen. Her konstruerer de deres identitet og dyrker 'de nære relationer'; IRL-vennerne, som de også kalder dem. IRL står for "In Real Life". Men hvad har "det virkelige liv" med internettet at gøre? Og hvem er de egentlig, denne generation af børn og unge, som er fremtidens digitale biblioteksbrugere?

Malene Charlotte Larsen
Ph.d.-stipendiat
Aalborg Universitet
malene1@hum.aau.dk

"Online-generationen" eller "de digitale indfødte" er betegnelser, der ofte sættes på nutidens børn og unge, som er opflasket med computere og mobiltelefoner som deres foretrukne kommunikationsredskaber. De stiller ikke spørgsmålstegn ved, at internettet i dag bruges som en arena, hvor man kan fremstille sig selv og dyrke de sociale relationer – det er en helt naturlig del af det at være teenager i dag.

I løbet af de seneste år er sociale netværksider på internettet blevet voldsomt populære blandt især børn og unge. Men hvad er det egentlig, der er tiltrækningskræften ved de sociale netværkssider, og hvad bruger børn og unge dem til? Baseret på børn og unges brug af deres pt. foretrukne mødested på nettet, Arto.dk, vil denne artikel give en karakteristik af fremtidens digitale biblioteksbrugere. Artiklen vil vise, hvordan børn og unge i dag anvender internettet som en del af deres sociale liv og identitetskonstruktion – også når de besøger biblioteket.

Social networking

På side 4 i dette nummer af DF Revy beskriver Mads Bødker og Martin Sønderlev Christensen nettets genkomst under den – som forfatterne selv påpeger – måske lidt misvisende betegnelse "Web 2.0". Begrebet dækker over, hvordan vi er gået fra at bruge internettet på en mere hierarkisk

og traditionelt tænkende måde til i dag via social software i langt højere grad at udnytte internettets muligheder for sociale aktiviteter og brugergenereret indhold. De sociale netværkstjenester, som også går under betegnelsen "social networking sites", er en del af dette paradigmeskifte.

Der er tale om mødesteder eller communities på internettet, hvor brugerne kan oprette en profil med brugernavn, billeder og en personlig profiltæst, som de stort set frit kan forfatte og designe. Brugere kan "linke" til hinanden ved at liste hinanden som venner eller kontakter. På den måde kan den enkelte brugers "sociale netværk" ses af de andre brugere, og man kan klikke sig fra profil til profil; fra netværk til netværk. På de sociale netværkssider kan brugerne efterlade kommentarer i hinandens profiler (f.eks. testimonials eller gæstebogsbeskeder). Disse beskeder er som regel synlige for alle andre, og profilerne er på den måde en afspejling af den enkelte brugers egen fremstilling af sig selv samt andres holdninger og kommentarer til vedkommende.

Facebook, Friendster og MySpace hedder nogle af de største og mest populære amerikanske social networking sites. Sidstnævnte, www.myspace.com, er pt. det største site med mere end 100 millioner profiler oprettet af mennesker i alle aldre og på tværs af en lang række lande, heriblandt Danmark.

I dag bruges sociale netværkssider inden for mange domæner; promovning af musik, business, jobsøgning, uddannelse – ja, selv kæledyr har deres egne profiler på netmødesteder. Dog er de fleste mødesteder centreret omkring det at holde kontakten ved lige med eksisterende venner eller finde nye venner. Ofte er det også venskabsmetaforen, der bruges, når man linker til hinandens profiler og dermed er "venner" med hinanden eller optræder på hinandens "venneliste". På den måde har venskabsbegrebet en anden betydning på mødestederne, hvor man sagtens kan være "venner" uden at kende eller have mødt hinanden. Mange unge har flere hundrede kontakter på deres venneliste. Som ung er det nemlig vigtigt at have venner – og vise, at man har mange af dem. Og det kan de sociale netværkssider i høj grad bruges til.

IRL-vennerne det centrale

Dog er det de eksisterende venskaber, som er omdrejningspunktet på mange af de sociale netværkstjenester. På det mest populære danske mødested, www.arto.dk, anvender de 12-18-årige brugere i høj grad deres profil til at holde deres "offline-venskaber" ved lige. Her sender de beskeder frem og tilbage mellem vennerne fra det fysiske nærmiljø. Den besked, der oftest optræder i de unges gæstebøger, er "Hej, hvad

Med internettets mødesteder har de unge fundet et rum, hvor de kan udtrykke sig autentisk – og få den form for bekræftelse, som tidligere tiders generationer fik gennem veninde- eller poesibøger.

Arto.dk er blandt børn og unges fortrukne mødested på internettet. Her har 500.000, primært i alderen 12-18 år, oprettet en profil.

laver du?" En sådan besked bruges til at opretholde venskabet og indikerer, at man stadig er på bølgelængde. "Hej, jeg er stadig din ven, og jeg interesserer mig for dig", kunne man oversætte beskeden med.

Der er ingen tvivl om, at venskab står som noget helt centralt i teenageårene. Det er gennem vennerne, at de unge definerer sig selv og sætter rammer og normer for opførsel. Når man spørger de unge, er der da heller ingen tvivl om, hvad der for dem er tiltrækningskræften ved Arto. For dem har brugen af hjemmesiden en stor betydning i relation til det fysiske hverdagsliv. På spørgsmålet "Hvad betyder Arto for dig?" vælger mange af brugerne at svare ved at nævne deres venner:

- "Det er jo næsten mit liv... jeg har jo en masse venner..." (Pige, 14 år)
- "Hm, jeg kan komme i kontakt med mine venner... og finde nye venner." (Pige, 14 år).
- "at jeg har meget mere kontakt med mine venner... også når vi er sammen... for så snakker man måske om noget, der er sket her inde..." (Pige, 15 år)
- "at jeg Ikke Kommer til at miste Nogle af Mine irl venner!" (Dreng, 17 år)

- "...svært at forklare. Har faktisk skrevet med nogle herinde, som jeg er rigtig gode venner med idaa..." (Pige, 15 år)

Bekræftelse og identitet

Ud over venskaberne er det at blive bekræftet meget vigtigt i teenageårene. Også her kan de sociale netværkssider være nyttige. Brugere af Arto anvender i høj grad hjemmesiden til at skrive rosende og positivt om hinanden. "Du betyder alt for mig", "Jeg elsker dig overalt på jorden", lyder det bl.a., når de unge skriver bekræftende beskeder i hinandens gæstebøger eller profiltækster.

Ungdommen har ikke ændret sig i takt med, at den er flyttet på internettet. Det, der er vigtigt for unge, er det samme, som det altid har været. Her ses en afstemning oprettet i en brugers profil på Arto: "Hvad synes du om mig?"

Hvad det vil sige at "være venner", kan være meget forskelligt på sociale netværkssider, hvor man i princippet har adgang til et uendeligt univers af potentielle venner.

Således er Arto et sted, hvor børn og unge konstruere deres identitet, finder ud af hvem, de skal være, og hvordan andre opfatter dem. Og i den proces spiller vennerne således en aktiv rolle.

Sociale netværkssider er en afspejling af ungdommen; her stiller de unge sig selv og hinanden til skue i et sammensurium mellem hverdagen og det virtuelle rum. Online og offline er smeltet sammen. Og det er netop den kombination, der gør, at eksempelvis Arto er så populær.

Sådanne ting siger de unge ikke til hinanden, når de mødes ansigt til ansigt. Med internetets mødesteder har de fundet et rum, hvor de kan udtrykke sig autentisk – og få den form for bekræftelse, som tidligere tiders generationer fik gennem veninde- eller poesibøger.

Og de unge er gode til selv at opsøge de positive beskeder fra vennerne. Det gør de bl.a. ved at up-loadede billeder, som de ivrigt opfordrer de andre til at kommentere, eller ved at lade en rigtig god ven "overtage" deres profiltækst, som vedkommende så vil fylde op med søde og rosende beskeder. Eller de gør det ved at oprette afstemninger i deres profiler med spørgsmålet "Hvad synes du om mig?" Nogle gange er de så smarte, at de ikke opstiller negative svarmuligheder, men giver svarmulighederne: Sød, klog, smuk, dejlig, lækker eller lignende. På den måde kan det ikke gå galt. Ligeegyldigt hvad vennerne vælger at svare, bliver udfaldet positivt og bekræftende for brugerne.

At netmødestederne også bliver brugt på denne måde, hænger sammen med, at bekræftelse er vigtigt i teenageårene, hvor man kan være lidt usikker på sig selv. Således er Arto et sted, hvor børn og unge konstruere deres identitet, finder ud af hvem, de skal være, og hvordan andre opfatter dem. Og i den proces spiller vennerne således en aktiv rolle.

En afspejling af ungdommen

Der sker også mange andre ting på Arto. De unge blogger, chatter, debatterer, danner interesseklubber, spiller spil, skriver artikler, designer deres profiltækster via html-kodning og meget mere. Men de hyppigste aktiviteter har med det individuelle og det sociale at gøre – med konstruktionen af identiteten og opretholdelsen af venskaberne.

Således er Arto og andre sociale netværkssider for børn og unge tæt forbundet med dét at være teenager. Ungdommen har ikke som sådan ændret sig, blot de unges kommunikationsmuligheder. Unge vil altid være unge, og det, der opta-

ger dem, er det samme, som det altid har været. Dog er det en væsentlig forskel, at alle vi andre kan følge med fra sidelinien og se, hvad det er, der rører sig i de unges liv. Sociale netværkssider er en afspejling af ungdommen; her stiller de unge sig selv og hinanden til skue i et sammensurium mellem hverdagen og det virtuelle rum. Online og offline er smeltet sammen. Og det er netop den kombination, der gør, at eksempelvis Arto er så populær.

Social networking på bibliotekerne

Men hvilke udfordringer giver dette samfundet og bibliotekerne i fremtiden?

Som flere bibliotekarer har bemærket, er de sociale netværkstjenester i høj grad også flyttet ind på bibliotekerne, hvor børn og unge ofte sidder sammen med blikket rettet mod én skærm. Her er de sammen om at "networke", om at designe hinandens profiler, om at sende søde beskeder til klassekammeraterne – men også sammen om at mobbe eller holde andre ude af fællesskabet. Alt dette stiller nye og udfordrende krav til bibliotekarens rolle. Skal bibliotekaren eksempelvis også være én, som de unge kan komme til med de problemer, de støder ind i på mødestederne? Skal bibliotekaren agere "Sikker chat-konsulent", kende alle de mødesteder, som børn og unge besøger, og vide alt om, hvordan man designer en fed profil?

'De digitale indfødte' vil ganske givet forvente noget andet og mere af bibliotekerne i fremtiden. Og her er der inspiration at hente fra de sociale netværkssider. På Arto har brugerne eksempelvis oprettet bogklubber, hvor de diskuterer og anbefaler deres yndlingsbøger til hinanden – lige nu diskuteres den nyeste Harry Potter-bog livligt.

Mulighederne for kommunikation på tværs af netværk og platforme kunne integreres på bibliotekerne, som på den måde måske ville have lettere ved at appellere til og komme i kontakt med de unge, som er fremtidens digitale biblioteksbrugere.

MALENE CHARLOTTE LARSEN er ph.d.-studerende på Institut for Kommunikation på Aalborg Universitet, hvor hun forsker i børn og unges brug af mødesteder på internettet.

I 2005 gennemførte hun en omfattende etnografisk undersøgelse på Arto.dk. Her undersøgte hun, hvordan 12-18-årige konstruerer deres identitet og opretholder deres venskaber via hjemmesiden.

Malene holder oplæg om fremtidens digitale biblioteksbrugere på konferencen "Sociale teknologier i fremtidens bibliotek 2.0", som finder sted på Danmarks Biblioteksskole den 27. september 2007. Her vil hun bl.a. fremlægge flere resultater fra sin undersøgelse om Arto.dk

Libraries for the future. Progress, Development and Partnerships.

Af Bodil Wöhnert

*”Libraries are supposed to be boring!
Conferences are supposed to be even more boring!
Library conferences ...”*

Pointen forsvandt i de godt 3000 IFLA-deltageres begejstrede applaus søndag den 19. August 2007, da de sydafrikanske værter åbnede den årlige IFLA-konference.

Bodil Wöhnert
Udviklingskonsulent
Esbjerg Kommunes Biblioteker
bow@esbjergkommune.dk

Med en af landets kendte og meget charmerende storytellers, Gcina Mhlopbe, som konferencier fik vi de traditionelle statements fra IFLA-presidenten og andre IFLA-notabiliteter – samt en kulturministeriel tilkendegivelse om et nyt biblioteksprogram, som skal fremme læsning og uddannelse i de lokale områder i Sydafrika.

Ovenstående citat er fra en bevægende tale holdt af en af Sydafrikas gamle borgerrettighedsforkæmpere, der lige som Nelson Mandela, har måttet lære sig at overleve intellektuelt under uendelige fængselsophold. Navnet er Albie Sachs, og som Mandela evnede han at tryllebinde 3000 tilhørere med sin ro og humor: virkelig et helt menneske, der stod der og fortalte, hvordan han havde memoreret på et leksikon, læst afmålte bidder af biblen, for at den ikke skulle slippe op i utide – og til sidst havde fået lov at låne bøger fra det lokale bibliotek, hvor den ukendte bibliotekar må have undret sig over ”bydrengens” – en sædvanligvis ikke intellektuel politiofficer – højlittrære smag.

Albie Sachs er højesteretsdommer ved forfatningsdomstolen og har oprettet landets juridiske bibliotek. Jeg besøgte det senere: en arkitektonisk oplevelse, hvor åbenhed er det gennemgående symbol, og samlingen er den største på den sydlige halvkugle – også med bidrag om dansk retspraksis.

Åbenhed var ellers ikke delegaternes oplevelse under denne konference. Det var virkelig en lukket konference – og vi havde det ikke videre godt med det. Det positive var, at det gav anledning til endnu mere ”minglen” kolleger imellem. Sydafrikas demokrati er kun 12 år gammelt, og samfundet kæmper mod en problematisk udvikling, hvor ophobet had kommer til udtryk i en vold og kriminalitet, man som dansker ikke kan fatte. Al transport mellem conferencecenteret, hoteller og feststeder eller restauranter foregik med bus eller taxi, og man gik bestemt ikke ud alene efter klokken 17.

Jeg var på privat besøg i Johannesburg efter konferencen. Min værtsfamilie boede i en tilgitteret villa med alarmknapper overalt (alligevel havde de haft indbrud, uden at naboerne greb ind). Værtinden skriver digte – et af dem omhandlede første gang familien var blevet hijacked på mo-

torvejen. Sønnen var for nylig blevet overfaldet af nigerianske narkobøller.

På konferencens udstilling var der et hjørne, hvor lokale forfattere læste op – bl.a. en ung kvinde, som beskrev sin egen voldtægt. Alligevel er der en venlighed og imødekommenhed fra de fleste, man møder. Det oplevede vi bl.a. på de arrangerede biblioteksbesøg. Jeg tog en køretur gennem et af Sydafrikas naturskønne områder til lokalhovedstaden Pietermaritzburg. Undervejs besøgte vi et skolebibliotek, hvor modtagelsen bestod i sang og dans fra de unge. Biblioteket var velforsynet og velorganiseret med alle medier til rådighed – samt et hjørne, med kondomer og afskrækkende billeder og udsagn fra døende HIV/AIDS-ofre.

Pietermaritzburgs folkebibliotek er en arkitektonisk manifestation midt på markedspladsen, hvor handel og tjenesteydelser foregår i fri luft, som det altid har gjort. Biblioteket er et mønsterbibliotek og får støtte fra Carnegie og andre internationale organisationer. På en stille lørdag er der ca. 1000 børn i børneafdelingen – og på denne onsdag formiddag var der allerede godt fyldt på læsesalen, ved computere og kopimaskiner! Dejligt var det at se, at alle aldre og hudfarver

Åbenhed var ellers ikke delegaternes oplevelse under denne konference. Det var virkelig en lukket konference – og vi havde det ikke videre godt med det. Det positive var, at det gav anledning til endnu mere ”minglen” kolleger imellem.

Biblioteket var velforsynet og velorganiseret med alle medier til rådighed – samt et hjørne, med kondomer og afskrækkende billeder og udsagn fra døende HIV/AIDS-ofre.

færdes i biblioteket og viste hensyn til hinanden i køerne ved skranken!

Konferencen var organiseret efter det vanlige koncept med mere end 100 arrangementer i løbet af 5 dage. Hertil kommer diverse bestyrelsesmøder for medlemmer af de godt 50 standing committees og discussion groups.

Temaerne for de fleste arrangementer var udvikling, e-learning og management – både i forskningsbibliotekerne og også i folkebibliotekerne, som efterhånden har fået en synlig platform på kongressen. Som komitemedlem, mødearrangør og ny sekretær i Reference and Information Services Section havde jeg ikke tid til at overvære ret mange forelæsninger, men det er mit indtryk, at der var mange gode

og relevante indlæg også for danske biblioteksfolk. Det er mit indtryk, at Sydafrika er langt fra at være et biblioteks-land: her er målet, at læsning skal fremme demokratiet, og der bliver satset.

Reference and Information Services Section's arrangement (møde nummer 151, hvis man vil tjekke oplæggene i programmet på IFLA Web) havde valgt overskriften: Getting and Keeping Ahead: Educating for Reference and Information Services for the Future.

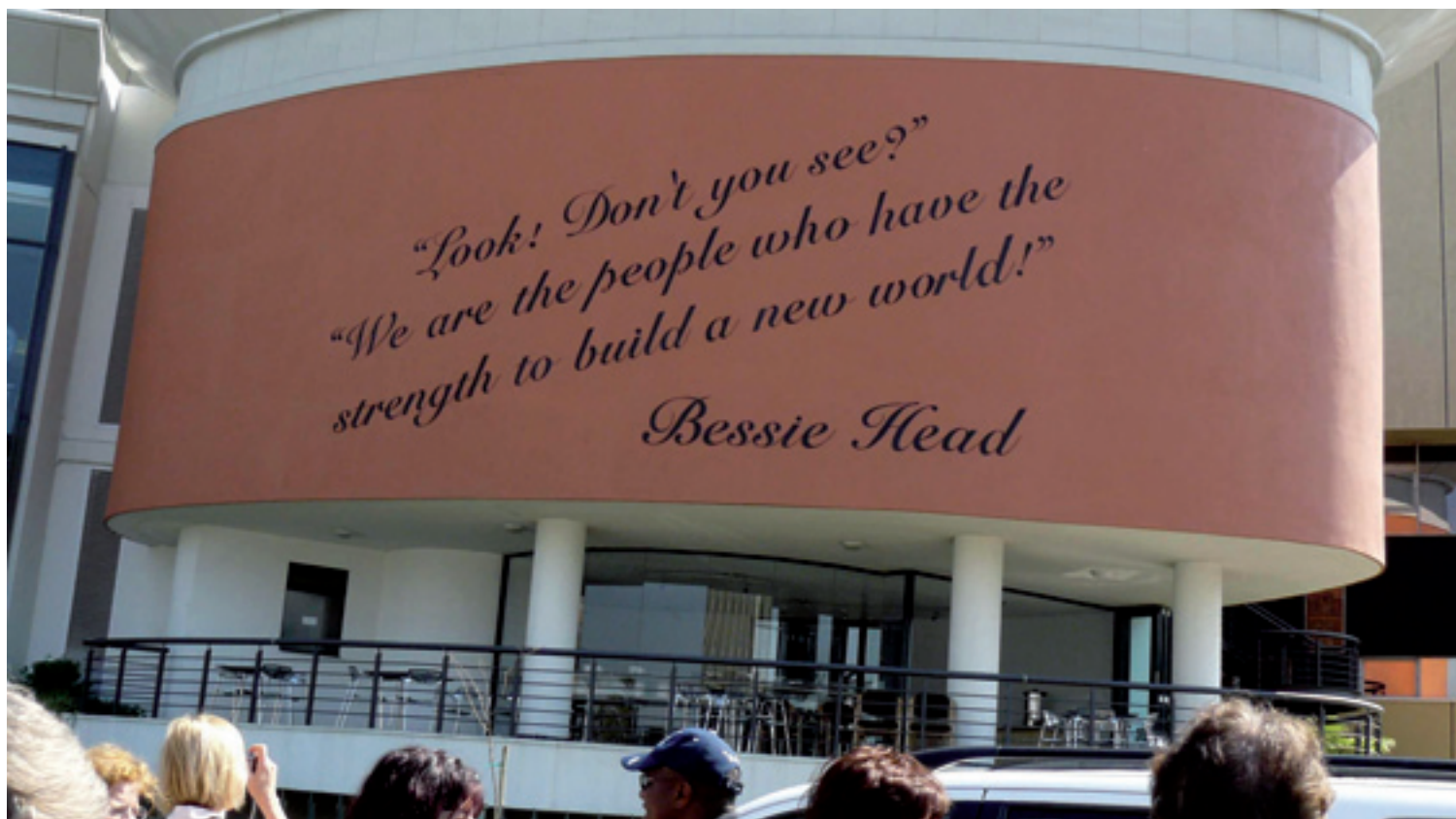
Gitte Larsen, Danmarks Biblioteksskole, havde et provokerende oplæg om rekruttering og kompetenceudvikling.

OCLC har foretaget en undersøgelse af service og bibliotekaradfærd på Question Point worldwide: tankevækkende og ikke lige flatterende for professionen!

På University of South Africa (et fantastisk universitetskompleks i Pretoria med mere end 100.000 studerende) har man systematiseret kompetenceudviklingen for såvel personale som studerende: mere end 8000 personer gennemgår et kursusforløb om året!

Heather Todd, University of Queensland Library, Brisbane, rundede af i Gitte Larsens ånd med et indlæg om Library 3.0 og det generations-skifte, vi står over for i bibliotekerne: Generation Y, som bliver fremtidens bibliotekarer, har langt fra den indstilling til faget og virksomheden, som vi gamle "babyboomere". Kunsten bliver at bringe den faglige fakkel videre i en ånd, som matcher brugerbehovet (som jo formentlig også bliver generation Y-forskere og andre interesse-rede...)

Det er mit indtryk, at Sydafrika er langt fra at være et biblioteks-land: her er målet, at læsning skal fremme demokratiet,

Temaerne for de fleste arrangementer var udvikling, e-learning og management – både i forskningsbibliotekerne og også i folkebibliotekerne, som efterhånden har fået en synlig platform på kongressen.

Meget andet kunne nævnes, men jeg tror, at dette er ret typisk for konferencens tendens. Interesserede kan studere indlæggene på program-siden på IFLA-web.

Durban-konferencen vil blive husket for meget godt og en fantastisk manifestation af Sydafrikas bestræbelse mod et velfungerende demokrati.

Næste år fortsætter vi i Quebeck – også et multi-kulturelt samfund.

Bodil Wöhnert

Udviklingskonsulent
Esbjerg Kommunes Biblioteker
Standing Committee-medlem: Reference and Information Services Section

Links

Konferenceprogrammet med mulighed for download af konferenceoplæggene:
www.ifla.org/IV/ifla73/Programme2007.htm

Læs om Constitutional Court Library, South Africa: www.constitutionalcourt.org.za:80/site/thelibrary/aboutthelibrary.htm

Bodil Wöhnerts website om IFLA og arbejdet i Reference and Information Services Section: www.esbib.dk/centralbiblioteket/netvaerk/ifla

Durban-konferencen vil blive husket for meget godt og en fantastisk manifestation af Sydafrikas bestræbelse mod et velfungerende demokrati.

Anmeldelse

What Is Documentation?

Jon Kjær Amundsen,
Stud.scient.bibl.
k04jokj@dbstud.dk

Briet, Suzanne. (2006). *What Is Documentation: English Translation of the Classic French Text*. Oversat og redigeret af Day, R.E; Martinet, L. & Anghelescu, H. G. B. Lanham: Scarecrow press.

55 år skulle der gå, før denne klassiske tekst blev tilgængelig for os, der ikke er kyndige udi det franske. Man kunne forledes til at tro, at denne ventetid ville gøre den overflødig, men det er ingenlunde tilfældet. Med sine 38 sider er det en ganske kompakt, men ikke desto mindre tankevækkende, omgang teoretisering over emnet dokumentation.

Stilen er stærkt essay-præget og teksten forløber således som en flydende tankerække. Dette gør det på en gang både let og svært at følge med Briets tanker: På den ene side bliver man hele tiden holdt i hånden; på den anden side befinder man sig hurtigt i en helt ny tankerække, man ikke havde set komme.

Teksten indledes med en diskussion om, hvad der konstituerer et dokument. Det er denne diskussion, der har gjort bogen velkendt blandt de studerende på Danmarks Biblioteksskole; Michael Buckland har nemlig i en artikel refereret denne spændende tankerække, hvor Briet bruger eksemplet om en nyopdaget

antilope. Er den et dokument? Ja... og nej: Under normale omstændigheder er den ikke et dokument, men når vi begynder at iagttage den og sætte den i ZOO, gør vi den til et dokument. Herudfra begynder Briet en længere udredning af vigtigheden af dokumentation og af dokumentalistens særegne arbejde.

I 1951 havde de som bekendt ikke set skyggen af Internettet, men eksplosionen af dokumenter havde allerede bidt sig fast. Ligeledes gør nye dokumentformer som mikrofilm, at man kan have "et helt bibliotek i en håndtaske", som det formuleres. Denne voksende produktion af dokumenter stopper næppe og giver dokumentationen en helt central placering i samfundet.

Mens (folke)bibliotekerne forbliver "distributører af fortidens dokumentation", er forskningsbibliotekerne meget tættere på forskning og research og må således nærmere beskrives som dokumentationscentre.

Denne forskel er meget central for Briet. Hvor bibliotekarer mere arbejder ud fra en generel viden og med en mere teknisk tilgang til dokumenterne (generel dokumenthåndtering

og -formidling), arbejder dokumentalisterne meget mere specialiseret. Dokumentalisterne er dem, der med deres kulturelle specialisering i et specifikt fag mere arbejder med vidensanalyse og vidensproduktion i et mere dynamisk vidensunivers.

Det kan for mig være lidt svært at følge, hvorfor denne opdeling skal sættes så skarpt op. Men jeg vælger at tolke det, som en retorisk manøvre, der skal virke til at distancere dokumentalisterne fra de gammeldags bibliotekarer og samtidig et udtryk for en generel skarpere opdeling af faglige discipliner i 1951.

Med denne læsning fungerer teksten til gengæld som et stærkt manifest, der taler for en gennemgribende professionalisering af bibliotekarerne, og denne opgave som manifest klarer bogen rigtigt godt – også i dag over 50 år efter.

I denne engelske oversættelse er der ud over Briets tekst også samlet en biografi og en bibliografi over Briet samt en afsluttende diskussion og forklaring over Briets tekst. Sammen med de forklarende fodnoter, hjælper dette tilbehør med til at forstå den franske dokumentalistbevægelse og tiden teksten er skrevet i.

www.dbstud.dk/laeseklub/

Googlezon

Hvad sker der med nyhederne i fremtiden? Og hvad er EPIC?

The Museum of Media History har produceret en kort video om GOOGLEZON – en sammenfatning af Google og Amazon. Den viser i et skrækscenarium fremtidens medier set i år 2014.

2004 vil blive husket for året, hvor alting begyndte. Mennesket vil blive serviceret af EPIC (Evolving Personalized Information Construct), som programmeres til at sammensætte personaliserede versioner af det samlede medielandskab og The New York Times er en "print-only" avis for eliten og den ældre generation.

Set d. 26.8. på: www.broom.org/epic/

EU-kommissionen og Open Access

I begyndelsen af 2007 bekendtgjorde EU-kommissionen deres indirekte støtte til OPEN ACCESS og mulighederne for enkel og billig adgang til videnskabelige resultater. Denne udmelding skal nu følges op ved en undersøgelse af værdien af frit tilgængelig information -

Assessment of the Economic and Social impact of the Public Domain in the Information Society

Læse mere på: http://ec.europa.eu/information_society/activities/digital_libraries/index_en.htm.

Offentlige forskningsmidler på vej mod 1 procent

Pressemeddelelse 14.8.2007.

Videnskabsministeriet.

- Den nyeste opgørelse bekræfter, at vi er kommet et stort skridt nærmere regeringens målsætninger for offentlig forskning og udvikling, siger videnskabsminister Helge Sander efter, at Dansk Center for Forskningsanalyse (CFA) ved Århus Universitet i en ny statistik dokumenterer en markant stigning på de offentlige forskningsbudgetter.

I 2007 er de samlede offentlige forskningsbevilgninger vokset til 14,1 milliarder kroner mod 12,7 milliarder i 2006. Det svarer til en stigning fra 0,76 procent til 0,82 procent af bruttonationalproduktet.

- Regeringen og et bredt flertal i Folketinget vedtog med sidste års forlig om globaliseringsmidlerne en historisk investering i viden, således at de offentlige forskningsmidler i 2010 udgør 1 procent af bruttonationalproduktet. Her er bekræftelsen på, at vi er på rette vej, siger Helge Sander.

- Men det handler ikke bare om at nå en bestemt procentsats. Det handler også om at sikre så høj kvalitet for pengene, som muligt. Derfor bliver investeringen fulgt af en række tiltag, der skal ændre måden, vi giver bevillinger på. For eksempel en ny type store, flerårige forskningsmidler, der gives til de enkelte universiteter efter kvalitet, siger Helge Sander.

Af de mange forskellige typer af offentlige forskningsmidler er det suverænt finanslovsmidlerne inklusive Højteknologifonden, der fylder mest i det offentlige forskningsbudget. Knap 87 procent fordeles gennem finansloven. De øvrige midler kommer bl.a. fra EU's rammeprogrammer, Nordisk Ministerråd, kommuner og regioner samt Danmarks Grundforskningsfond.

Set d. 26.8.2007 på:
<http://videnskabsministeriet.dk>

Korte nyheder fra Danmarks Elektroniske Fag- og Forskningsbibliotek (DEFF)

Første statusrapport 2007

Den første statusrapport for 2007 er nu tilgængelig. Rapporten indeholder status for projekterne inden for DEFF, programområderne og fra DEFF-sekretariatet. Der er endvidere nøgletal for benyttelse og økonomi. Rapporten kan hentes som pdf-fil via nedenstående link.

Set d. 26.8.2007 på: www.deff.dk/content.aspx?itemid={DF33621C-5AF5-4C15-A90B-19F338F2BFF7}

Ny biblioteksskole i Aalborg

Pressemeddelelse

Den 14. september indvier Danmarks biblioteksskole sine ny bygninger på Fredrik Bajers Vej 7K på Aalborg Universitets Campusområde.

OKTOBER	03.	CBS, København	Ophavsret og persondataspørgsmål. Temadag om sammenlægninger. DF's Forum for Registrering. Program udsendes via forskbib.list. www.dfd.dk	
	04.	DB, Kbh.	Udviklingstendenser indenfor indeksering og repræsentation. Temadag. www.db.dk/kurser/temadage/e2007/indeksering.asp	
	08. – 09.	London, UK	Internet Librarian International 2007. New Realities, Roles and Resources. www.internet-librarian.com/index.shtml	
	11. – 12.	Korfu, Grækenland	2nd International Conference on Metadata and Semantics Research. www.mtsr.ionio.gr/	
	15. – 16.	Uppsala, Sverige	Africa Days for Librarians. Seminar. The Nordic Africa Institute. www.nai.uu.se/events/conferences/africa_days_for_librarian/index.xml	
	17. – 18.	Lund, Sverige	Lund online 2007. Tema: E-bøger. www.lub.lu.se/lund-online-2007/	
	20. – 22.	Madrid, Spanien	Book 2007: Fifth International Conference on the Book. Arrangeret af Government of Spain, Ministry of Culture og Common Ground http://b07.cgpublisher.com/welcome.html	
	24. – 26.	KB, København	Digitization of Library Material in Europe. LIBER-EBLIDA Workshop on Digitization. www.eblida.org/index.php?page=index	
	25.	København	Viden – læring og innovation. VidenDanmark 2007. Konference. http://videndanmark.dk/VidenDanmark-2007.262.0.html	
	29. – 31.	Singapore	Resource Sharing for the Future, Building Blocks for Success. 10th Interlending & Document Supply International (ILDS) Conference. IFLA. www.nlbconference.com/ilds	
NOVEMBER	01.	DB, København	Fusion eller Overtagelse. Temadag. DF's Forum for Tidsskrifter. Programmet kan ses på www.dfd.dk	NB Ny dato!
	19. – 20.	Helsingør	Lys på Campus. Forskningsnet konferencen 2007. http://forskningsnettet.dk/?q=konference	
	16. – 18.	Forum, København	Bogforum 2007 – København. www.kulturtidsskrifter.dk/BogForum_2007_2006.64.0.html	
DECEMBER	04. – 06.	London, UK	Online Information 2007. Konference. www.online-information.co.uk/online07/	

Fra Baglinjen

Straffespark eller frispark?

"Bladets bagside vil indeholde en fast kommentarrubrik; den har fået navnet FRA BAGLINJEN. Kommentaren skrives for egen regning og altid under navn eller gennemskueligt mærke. Som oftest, men ikke nødvendigvis, vil den være forfattet af redaktøren. Kommentaren behøver ikke at have noget med fodbold at gøre, men den skulle gerne lægge nogle nærgående afleveringer i hovedhøjde ind foran mål." Citatet er hentet fra DF Revy, nr. 1. (1978) – bramfrit formuleret af den daværende redaktør (Eigil Søholm)

I mangel af bedres havelse har redaktionen plukket lystigt fra indholdet i 1. årgang af DF Revy. Med 30 år på bagen må man spørge sig selv, om der er straffespark, frispark eller om vi er i 3die halvleg? Vi må være vores egne dommere!

FMD's generalforsamling blev afholdt i Skjern og kunne klares på 1 time – med både beretning, regnskab og valg. P. Birkelund understregede i sin beretning: *".. at DF repræsenterer et fredselkende folkefærd, der ønsker gode relationer til alle sider."* og *"..naturligvis vil forsøge at få indflydelse på den almindelige bibliotekspolitiske udvikling, for så vidt angår forskningsbibliotekerne."* *".. flere og flere informationer, i hvert fald af bibliografisk art, kan hentes – om jeg så må sige – ud af den blå luft ved satellitforbindelse med amerikanske databaser eller pr. kabel fra europæiske databaser (EURONET)."*

Vibeke Ammundsen skriver om EURO-NET i julenummeret, at *".. forskningsbibliotekerne er serviceinstitutioner, åbne for enhver bruger, men med den hovedopgave at yde biblioteksmæssig betjening til forskning", "... en rimelig arbejdsdeling mellem folke- og forskningsbiblioteker, så vi kan sikre, at ingen brugergrupper falder mellem 2 stole, men alle behov bliver rimeligt tilgodeset!"*

I 1978 blev grundstenen lagt til en decentral katalogisering af udenlandsk litteratur kaldet: "Lille Samkat" og NOSP (periodika i Norden) med fødselshjælp i form af bevillinger fra Nordinfo. Initiativet blev anskueliggjort i en lille stribe med bl.a. følgende undertekster: *"... Sam-Kat systemet fungerer som en enarmet tyvekægt, man kan blive ved med at putte mønter i..."*

Jette Drastrup (RUB) udtaler vedr. prisberegninger for indkøb af udenlandsk litteratur: *".. det er mig en gåde, hvordan man kan planlægge og opbygge nye forskningsbiblioteker – og slippe godt fra det – når man tænker på alle de usikre størrelser, der indgår i beregningerne."*

Der var valg på DB's årsmøde i Vejle og Børge Sørensens kommentar under overskriften: "MAGTKONCENTRATIONEN FORTSÆTTER" lyder således: *"Der er lagt op til, at DB's hovedbestyrelse skal være en biblioteksvæsenets minirigsdag med taleret for rigsbibliotekaren, biblioteksdirektøren, Biblioteksskolens rektor samt direktørerne for BC og IBC. De har dog ikke alle sagt ja på forhånd..."*

På DF's konference i Christiansminde berørte formanden (Palle Birkelund) sin frygt for om dansk biblioteksvæsenets fremtidige styringsforhold og administration skulle være af ren politisk karakter. At denne ængstelse ikke var ubegrundet viste det foreløbige udkast til betænkning fra Bibliotekskommissionens til fulde. Bent Werner skriver bl.a.: *"..Det, som kommissionen har fået bestilling på [er] ... den store, altomfattende, teknokratiske, kvalitetsforflygtigende supermarkedsmode med en fast hånd på fjernstyringen."*

Kontingentet til Danmarks Forskningsbiblioteksforening blev fastsat til: 100,- kr., Abonnement på DF Revy: 60,- kr. og hel-side annonce kostede 400,- kr.

Naja Porsild
Redaktionen